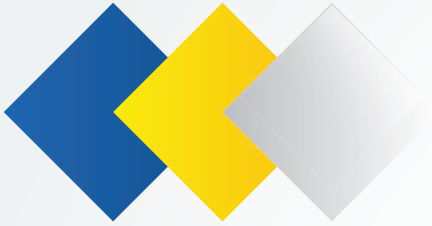

АНАЛІЗ РЕГУЛЮВАННЯ СФЕРИ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

ОГЛЯД ТА ДИНАМІКА РИНКУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

ЗАГАЛЬНА КІЛЬКІСТЬ СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ*:

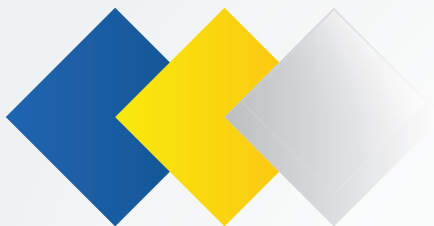

СТАНОМ НА 2017 РІК У ПОРІВНЯННІ З 2015 РОКОМ**:

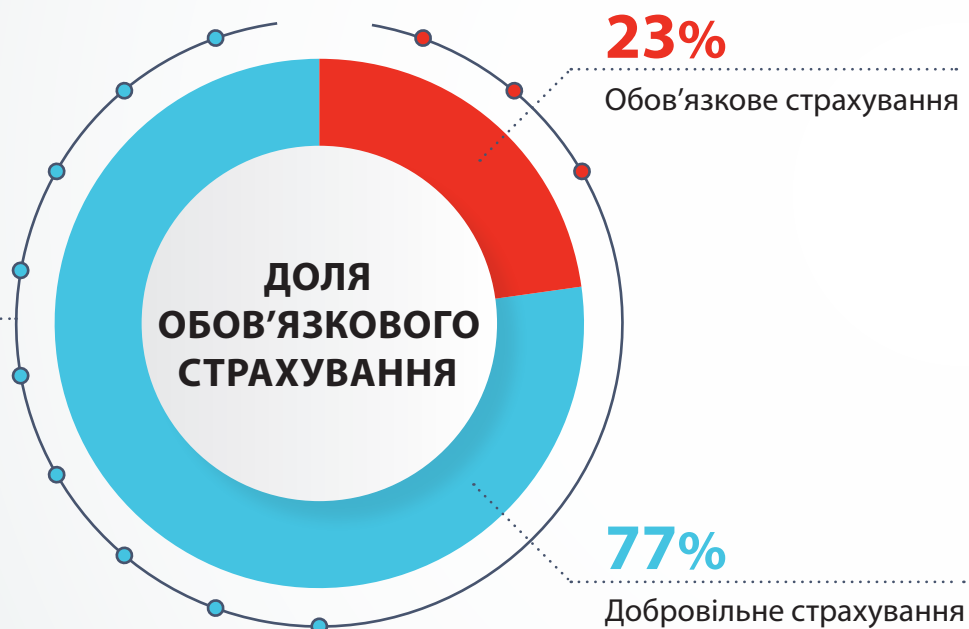

* Річні звіти Нацкомфінпослуг – <https://www.nfp.gov.ua/ua/Richni-zvity-Natskomfinsposluh.html>

** Уся інформація розрахована експертами Офісу ефективного регулювання на основі консолідованих звітних даних страхового ринку, які опубліковані на офіційному веб-сайті Нацкомфінпослуг - <https://www.nfp.gov.ua/ua/Konsolidovani-zvitni-dani.html>

СТРУКТУРА РИНКУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ*

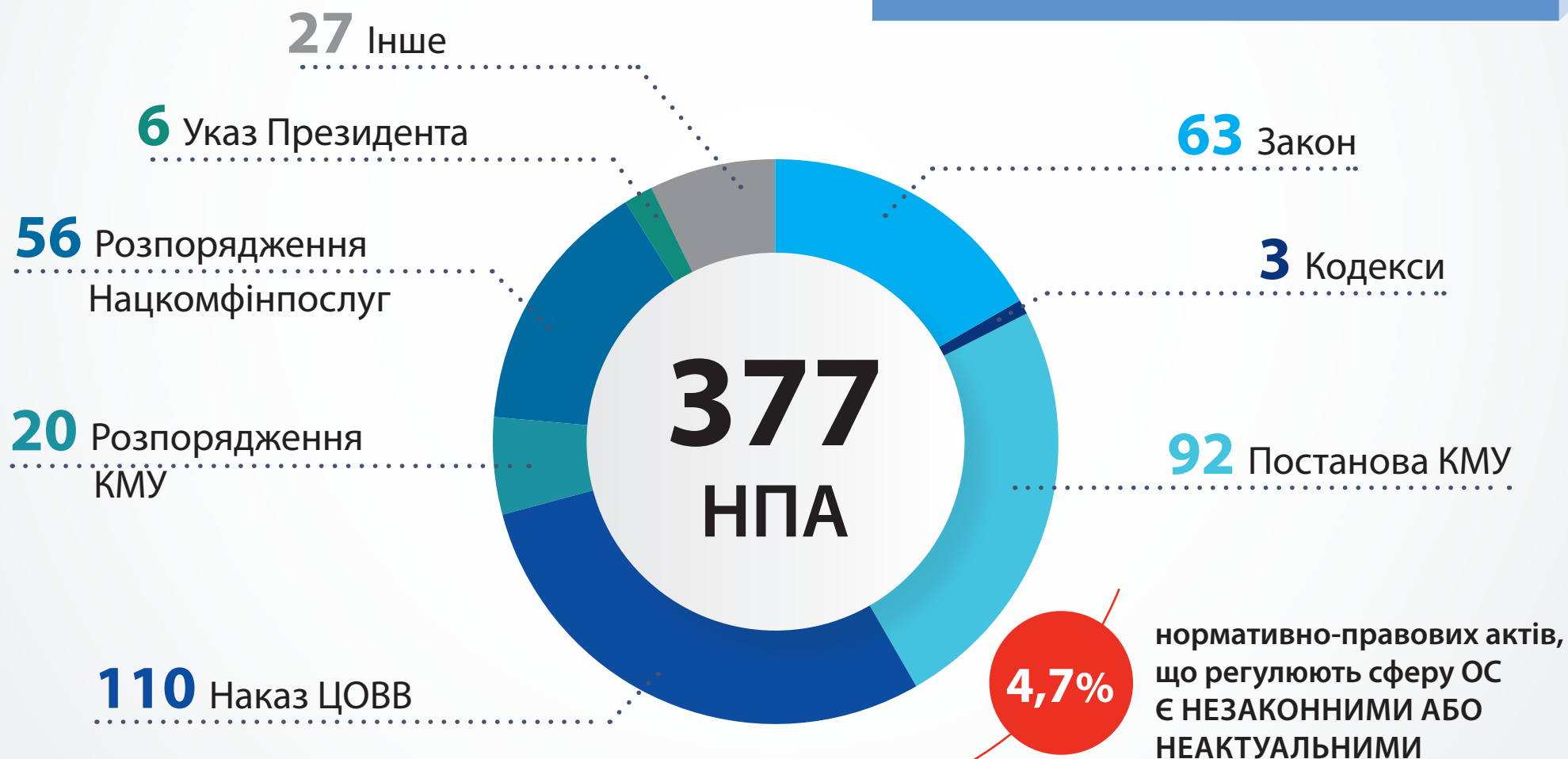
12 найбільших видів страхування формують **95%** ринку, з них тільки **3** види належать до обов'язкового

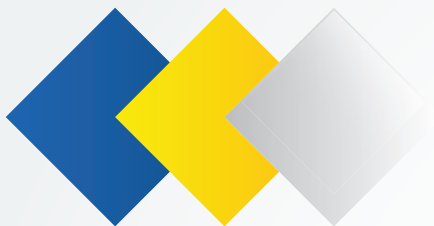

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ РЕГУЛЮЮТЬ СФЕРУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

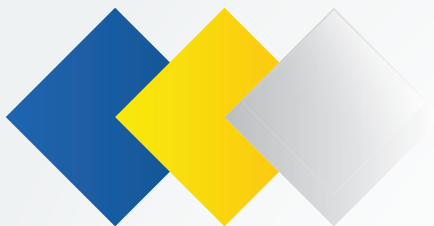
ЗАКОН УКРАЇНИ «ПРО СТРАХУВАННЯ»

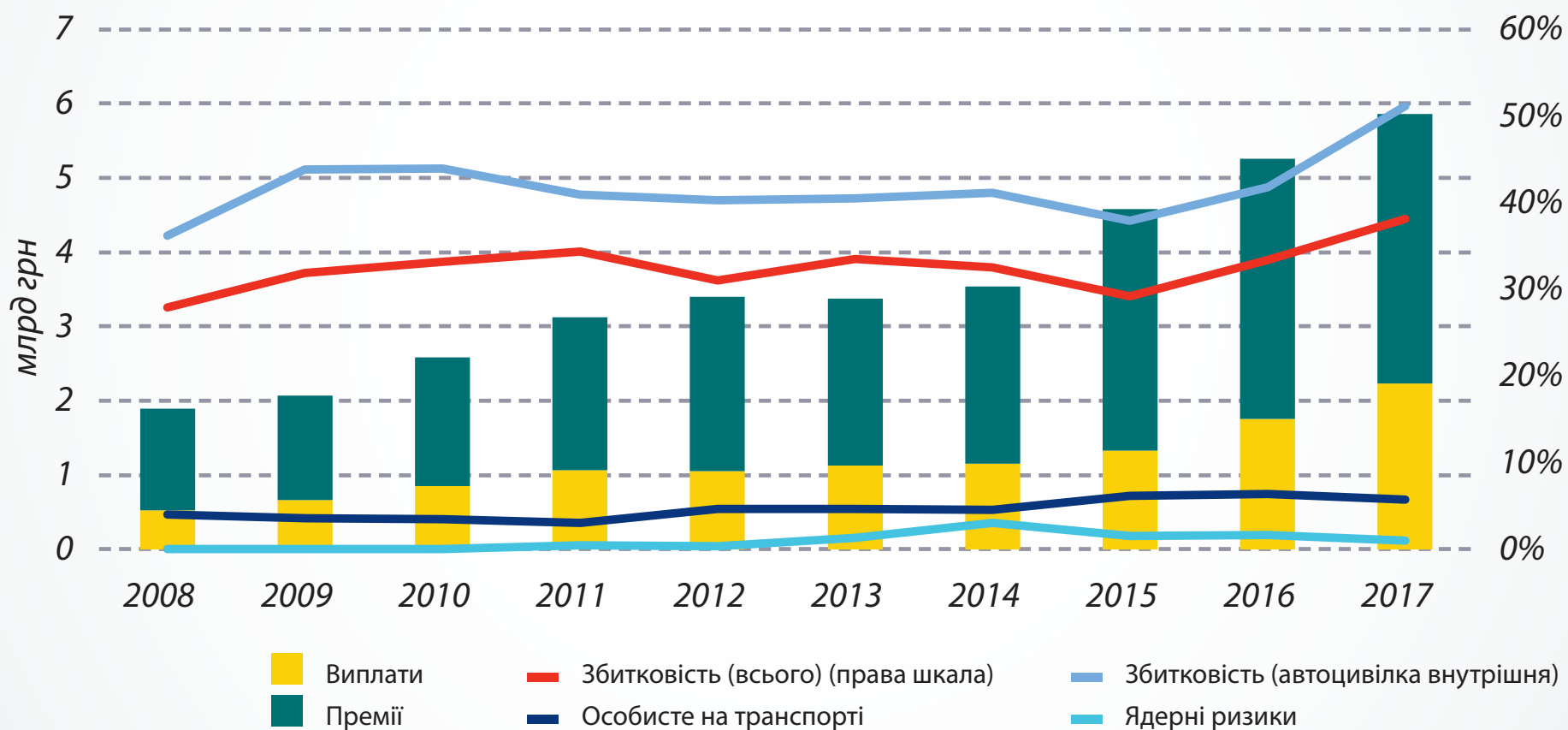

ПРОБЛЕМИ РИНКУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ: ПРОГАЛИНИ РЕГУЛЮВАННЯ

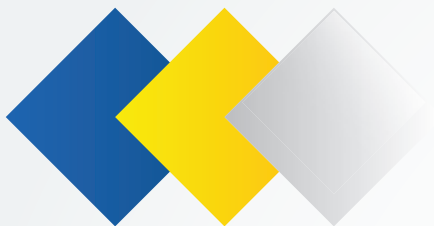

ПРОБЛЕМИ РИНКУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ: НИЗЬКИЙ РІВЕНЬ ЗБИТКОВОСТІ*

Джерело: Нацкомфінпослуг

* дані за 2008 - 2017 роки

ПРОБЛЕМИ РИНКУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ: ВІДСУТНІСТЬ МЕХАНІЗМУ ІНФОРСМЕНТУ

27,5%

передбачена
відповідальність
страхувальника

авіаційне
страхування
цивільної авіації

страхування засобів
водного транспорту

40
ВИДІВ ОС

72,5%

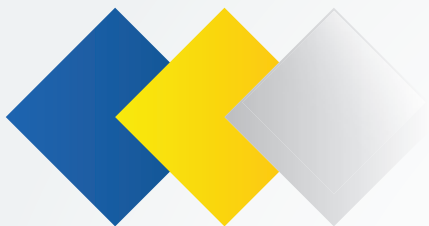
не передбачено
відповідальність
страхувальників за
неукладання договору ОС

страхування майнових ризиків
при промисловій розробці
родовищ нафти і газу

страхування цивільної
відповідальності суб'єкта
господарювання за шкоду, яку
може бути заподіяно третім особам
унаслідок проведення вибухових
робіт

ПРОБЛЕМИ РИНКУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ: ЛАБІРИНТ ОБОВ'ЯЗКОВИХ ВИМОГ ДО ЗДІЙСНЕННЯ СТРАХУВАННЯ ФІЗИЧНИМИ ТА ЮРИДИЧНИМИ ОСОБАМИ

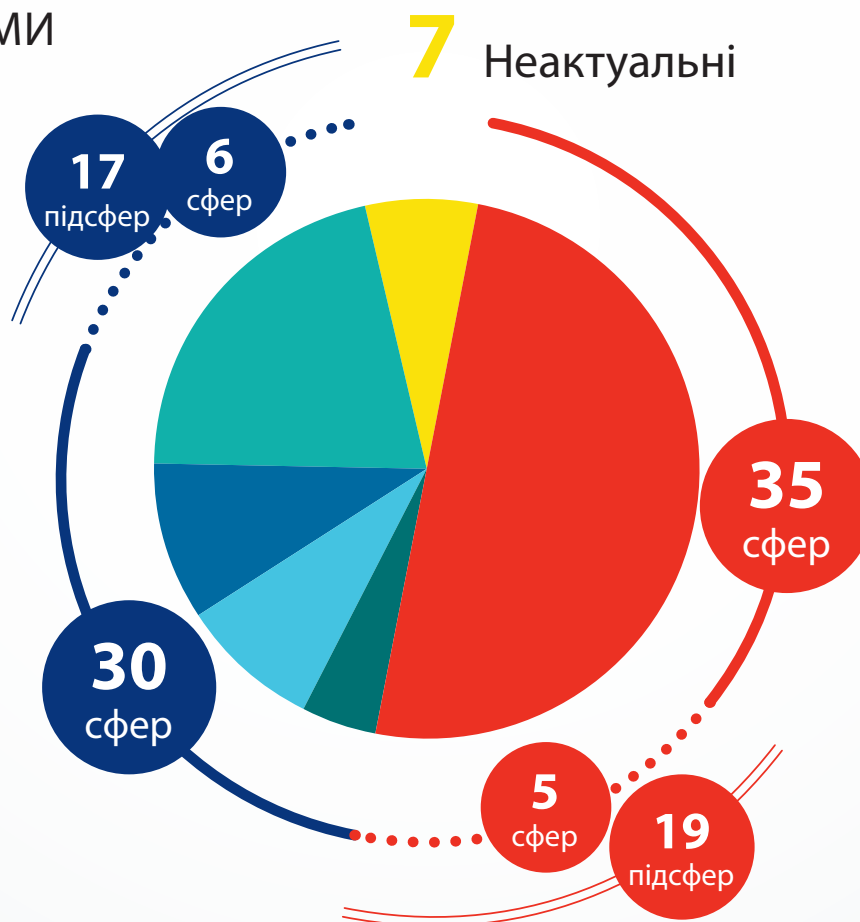
47 СФЕР ОС, ЯКІ ВІДСУТНІ В
СТАТТІ 7 ЗАКОНУ ПРО СТРАХУВАННЯ,
ПРОТЕ, ПЕРЕДБАЧЕНІ ІНШИМИ
ЗАКОНОДАВЧИМИ АКТАМИ

23 Закони

10 Накази ЦОВВ

9 Постанови КМУ

5 Постанови
Правління НБУ

54
Сфери ОС, визначені
статтею 7 Закону
про страхування

ПРОБЛЕМИ РИНКУ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ: ВИКРИВЛЕНЕ ПОНЯТТЯ «ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ»

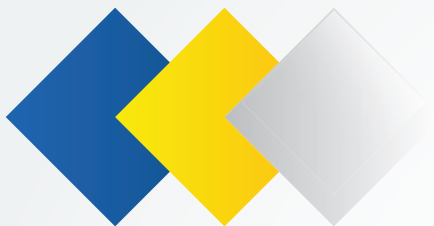
В УКРАЇНСЬКІЙ ПРАКТИЦІ ПОНЯТТЯ «ОБОВ'ЯЗКОВОГО страхування»:

- ▶ **Інструмент обмеження доступу до ринків**
(означає додаткові вимоги до ліцензіатів, які бажають здійснювати страхування певних видів)
- ▶ **Інструмент управління ризиками**
(означає обов'язкові вимоги до фізичних та юридичних осіб щодо наявності в них страхового захисту)

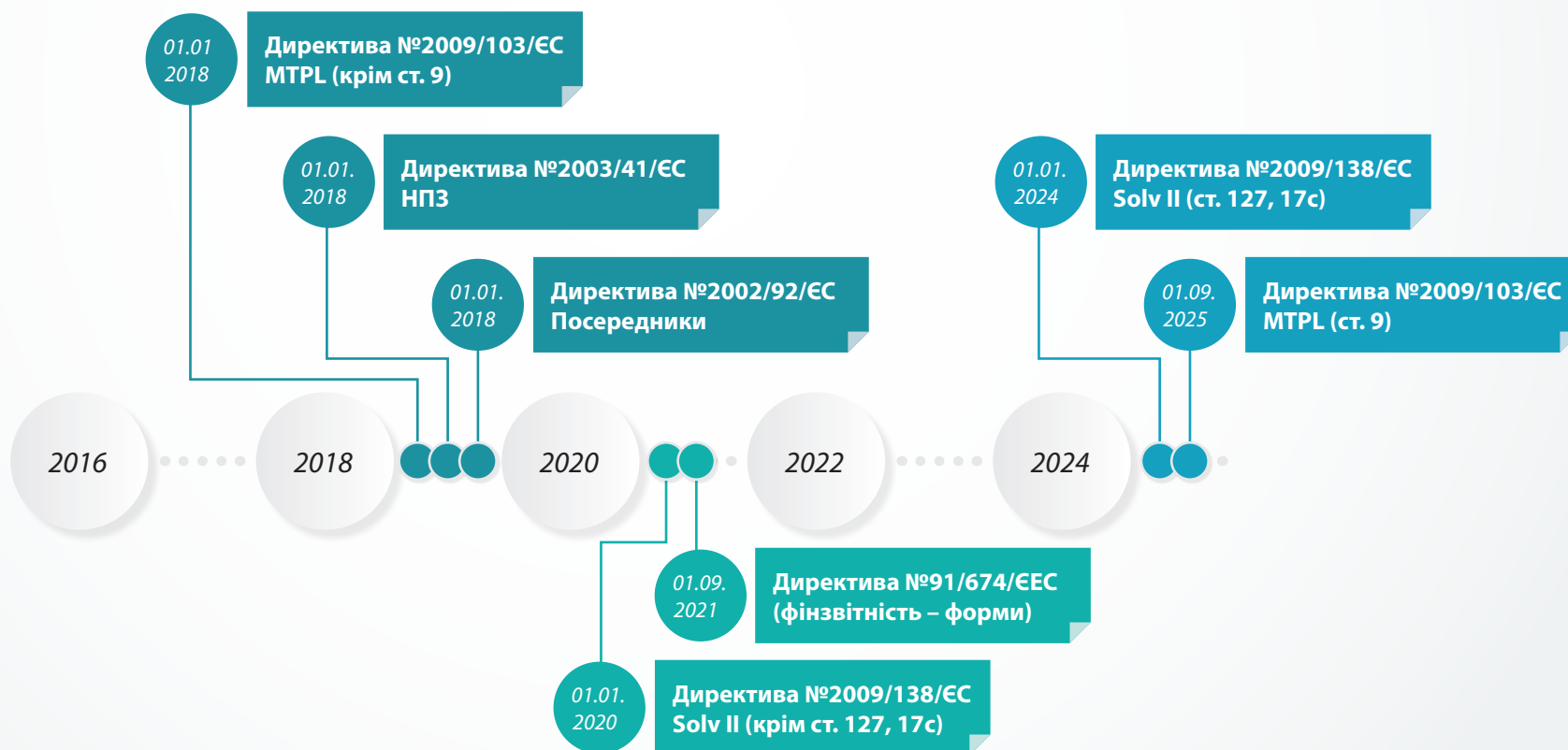
В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ ПРАКТИЦІ ПОНЯТТЯ «ОБОВ'ЯЗКОВОГО страхування»:

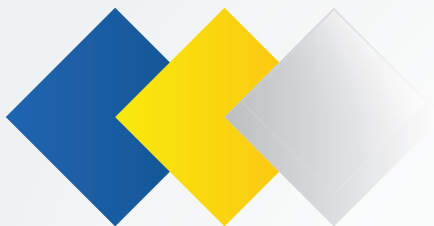
- ▶ **Інструмент управління ризиками**
(означає обов'язкові вимоги до фізичних та юридичних осіб щодо наявності в них страхового захисту)

ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

УГОДА ПРО АСОЦІАЦІЮ МІЖ УКРАЇНОЮ ТА ЄСПЕРЕДБАЧАЄ ЗАПРОВАДЖЕННЯ НА
СТРАХОВОМУ РИНКУ УКРАЇНИ НОРМ ЗАКОНОДАВСТВА ЄС У СФЕРІ СТРАХУВАННЯ

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИРЕКТИВИ 2009/138/ЄС (ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ II)

ДИРЕКТИВА 2009/138/ЄС

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ – ЦЕ ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ ДО ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЩОДО НАЯВНОСТІ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ ПРИ ПРОВАДЖЕННІ ПЕВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- ▶▶ Ліцензуються компанії в залежності від обраного класу та ризику діяльності (стаття 14).
- ▶▶ Встановлюються загальні вимоги до СК за усіма класами та ризиками страхування.

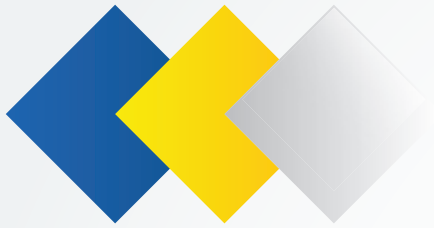

УКРАЇНЬСЬКА ПРАКТИКА ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ – ЦЕ

- ▶ ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ
- ▶ ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ ДО ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЩОДО НАЯВНОСТІ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ

- ▶▶ Ліцензуються компанії в залежності від форм та видів страхування.
- ▶▶ Встановлюються різні вимоги до СК в залежності від обраної форми та виду страхування. При здійсненні обов'язкових видів страхування для СК встановлюються додаткові вимоги.

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИРЕКТИВИ 2009/138/ЄС (ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ II)

СТРАХУВАННЯ

LIFE

NON-LIFE

РИЗИКИ

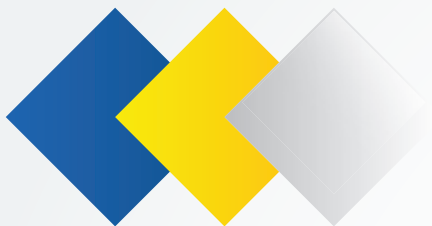

СТРАХУВАННЯ

ДОБРОВІЛЬНЕ

ОБОВ'ЯЗКОВЕ

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ У РОЗРІЗІ ДИРЕКТИВИ 2009/138/ЄС (ПЛАТОСПРОМОЖНІСТЬ II)

ДИРЕКТИВА 2009/138/ЄС

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ – ЦЕ ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ ДО ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЩОДО НАЯВНОСТІ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ ПРИ ПРОВАДЖЕННІ ПЕВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

- ▶▶ При запровадженні обов'язкового страхування, держава-член має встановити загальні норми щодо здійснення такого страхування (*стаття 179*).
- ▶▶ Держава-член, яка робить страхування обов'язковим, може вимагати, щоб страхова організація повідомляла відповідному органу реєстрації СК про загальні і спеціальні умови такого страхування, що містяться в страховому полісі, перед тим, як їх застосувати (*стаття 181*).
- ▶▶ Вільне тарифоутворення. Держави-члени не можуть вимагати попереднього схвалення, зокрема, страхових тарифів та платежів, які страхові компанії будуть використовувати у своїй діяльності зі страхувальниками (*стаття 181*).

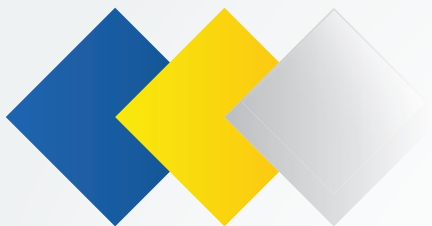

УКРАЇНЬСЬКА ПРАКТИКА ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

ОБОВ'ЯЗКОВЕ СТРАХУВАННЯ – ЦЕ

- ▶ **ДОДАТКОВІ ВИМОГИ ДО СТРАХОВИХ КОМПАНІЙ**
- ▶ **ОБОВ'ЯЗКОВІ ВИМОГИ ДО ФІЗИЧНИХ ТА ЮРИДИЧНИХ ОСІБ ЩОДО НАЯВНОСТІ СТРАХОВОГО ЗАХИСТУ**

- ▶▶ Держава повністю регулює сферу ОС. Встановлює, як загальні, так і спеціальні норми здійснення такого страхування.
- ▶▶ Держава імперативно встановлює порядки, правила проведення ОС, форми типових договорів, розміри страхових сум та максимальні розміри страхових тарифів або методику актуарних розрахунків.
- ▶▶ Державне регулювання тарифоутворення.

МОДЕЛЬ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

ОС запроваджується виключно законами України

Необхідність встановлення державою загальних вимог до здійснення обов'язкового страхування через встановлення:

істотних умов договорів обов'язкового страхування в спеціальних законодавчих актах

типової форми договорів обов'язкового страхування того чи іншого виду. Таку типову форму може затверджувати Регулятор страхового ринку (Нацкомфінпослуг) разом з центральним органом виконавчої влади, що відповідає за сферу, в якій вимагається здійснення обов'язкового страхування

загальних вимог страхування у відповідних законодавчих актах

Необхідність вільного тарифоутворення

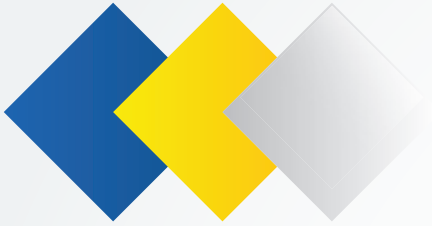
Ліміти відповідальності мають відповідати міжнародним зобов'язанням України (у разі їх наявності) та мають бути визначені серед загальних вимог до здійснення обов'язкового страхування

Відкриті реєстри укладених страхових договорів ОС

Забезпечення механізму інфорсменту – відповідальності страхувальника (при встановленні вимог щодо ОС, держава має одразу встановити міру відповідальності за його не здійснення)

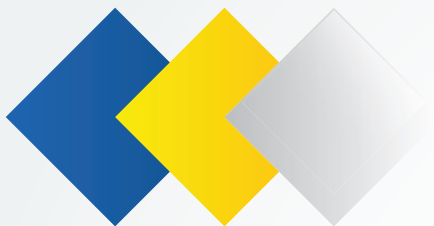
МЕТОДОЛОГІЯ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

ЦІЛІ:

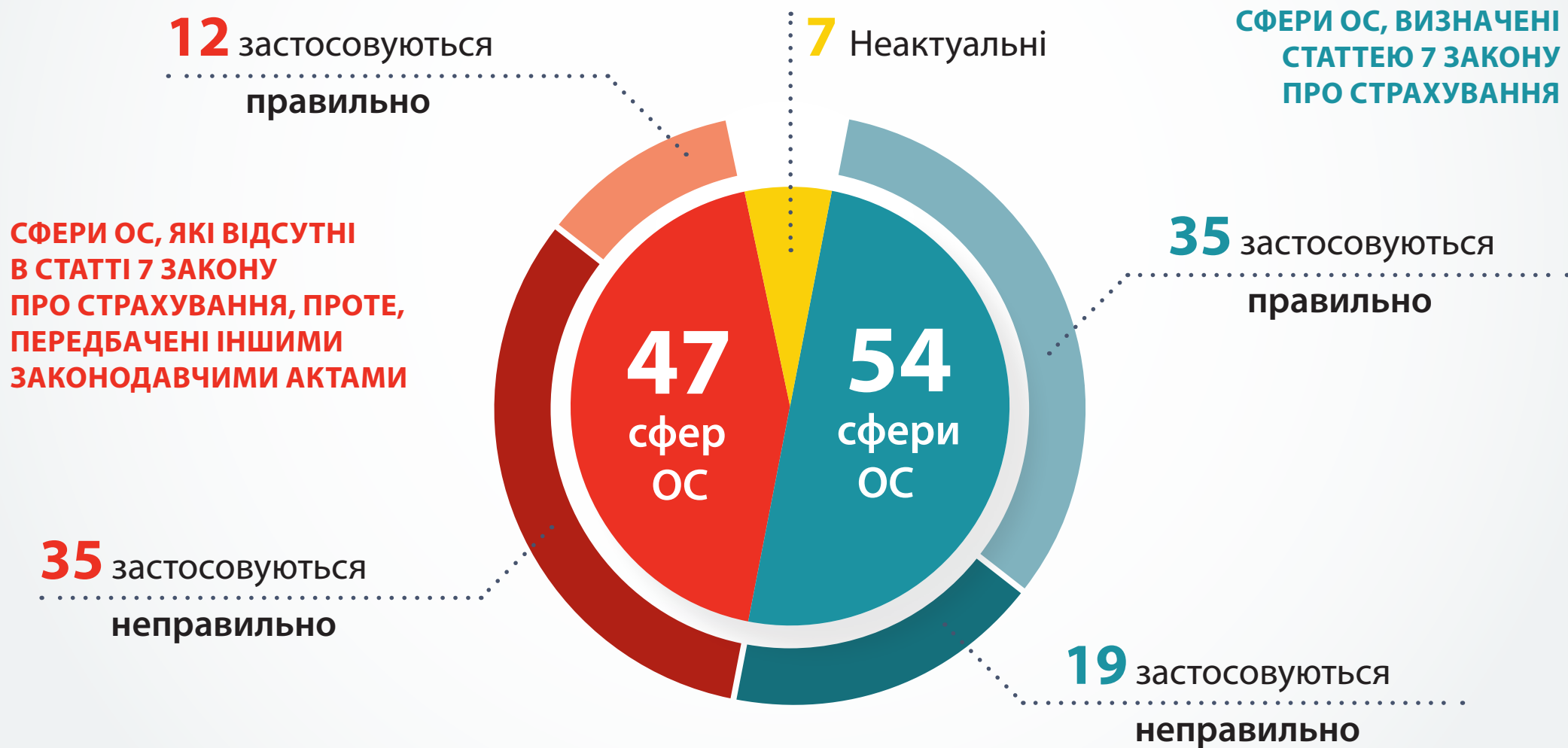
- ▶ мінімізація ризиків настання страхової події (превентивна функція);
- ▶ забезпечення всебічної та максимально можливої компенсації шкоди, завданої внаслідок страхового випадку (компенсаторна функція).

КРИТЕРІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ:

- ▶ відповідальність перед третіми особами;
- ▶ провадження діяльності, яка має високий ступінь ризику та поширюється на велике коло осіб/ експлуатація об'єкта підвищеної небезпеки;
- ▶ міжнародні зобов'язання.

РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ДОЦІЛЬНОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

ШЛЯХИ ВПРОВАДЖЕННЯ НОВОЇ МОДЕЛІ ОБОВ'ЯЗКОВОГО СТРАХУВАННЯ

КОРОТКОСТРОКОВИЙ ШЛЯХ (2018 рік)

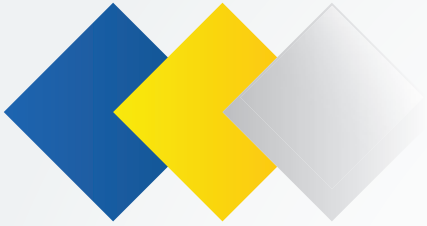
Внесення змін до рамкового Закону України «Про страхування» та деяких інших законодавчих актів України з метою скорочення видів обов'язкового страхування, що містяться в статті 7 Закону України «Про страхування»

ДОВГОСТРОКОВИЙ ШЛЯХ (2021 рік)

Розроблення законопроекту з метою комплексної імплементації Директиви 2009/138/ЄС:

Побудова нового підходу до авторизації страхових компанії – ліцензування страхових компаній в залежності від обраного класу та ризику страхової діяльності, визначених Директивою, а також до діяльності таких компаній.

Впровадження нової моделі обов'язкового страхування, закріплення його загальних принципів.

ПИТАННЯ ДО ОБГОВОРЕННЯ

Чи чіткі і виключні компоненти нової моделі обов'язкового страхування?

Чи чіткі і виключні критерії застосування обов'язкового страхування?

Яким чином держава має імплементувати загальні вимоги до здійснення обов'язкового страхування?

Інші шляхи впровадження нової моделі обов'язкового страхування